

къвъ случай да се приготвимъ, за да не се изложимъ . . . на хаосъ и на бъркотия, които могатъ да доведатъ до обща война“. На 2 юлий 1853 г. Николай пише на австрийския императоръ Францъ Йосифъ, че най-простото разрешение на турския въпросъ било, „да се признае независимостта на всѣка отъ частитѣ, които по само себе си ще отпаднатъ отъ Турция, въ тѣхнитѣ сегашни граници, въ видъ на Молдова, Влахия, България, Сърбия и т. н.“, при което Цариградъ да бжде свободенъ градъ, подъ гаранцията на европейскитѣ държави, понеже той е ненуженъ на Русия. „Ако българитѣ възстанатъ, мисли той, за мене ще бжде невъзможно да не се притека на помощъ . . .“

Къмъ края на годината (ноемврий 1853) Николай съставя лично за себе си една записка-конспектъ върху сждбата на отоманската империя, въ която се зарича да остане Русия, при една война срещу тази империя, върна на лозунга си да не иска завоевания и да се погрижи само за възстановяването на християнскитѣ държави, попаднали преди вѣкове подъ турско владичество. „По такъвъ начинъ, завършва записката, ние обявяваме нашето желание да възстановимъ действителната независимостъ на молдово-власитѣ, сърбитѣ, българитѣ, бошняцитѣ и гърцитѣ. Нека бжде повърнато на всѣки единъ отъ тѣзи народи ползуването отъ земята, на която той живѣе отъ вѣкове, нека всѣки народъ да се управлява отъ свои избраници, посочени отъ него самия, изъ срѣдата на единоплеменницитѣ му“. Тъкмо поради този характеръ на великото дѣло императорътъ е тъкмѣлъ да потърси чрезъ позивъ подкрепата на всички поробени християнски народи въ Турско за предстоящата война.

Доколко тукъ имаме платонически желания на единъ славянофилъ, който е допускалъ, че християнитѣ въ Турско могатъ да извадятъ една значителна армия въ помощъ на Русия, и доколко се касае за самовнушение, което прикрива по-дълбоко таени империалистични планове, оставяме настрана. Важното е, че идеята да се помогне на малкия славянски братъ на Балканитѣ е обзела всички ржководни руски срѣди, така че и поетътъ-славянофилъ Алексей Хомяковъ ще може въ стихотворението си *Росси* отъ 1854 год. да се обръща къмъ родината си съ думитѣ: